

Sigurno! I gdje je, i dokle je, tako, učinit će svaki stariji svećenik dobro djelo i veliku uslugu Crkvi, ako ostane i dalje u aktivnoj pastvi i u njoj radi onoliko, koliko može: sve dok to biskup od njega želi i za to ga moli.

Ali, kod nas, na sreću stvari s te strane ne stoje, barem zasada, odviše zlo. Ili, barem, ne bi morale da stoje. Nije »dobna grobnica« jedina aktualna saborska reforma, koja se odnosi na problem klera. Još je puno važnija ona o sustavnoj, ali i organiziranoj, brizi za svećenički podmladak: i molitvom i propagandom. I ona o solidarnom i kolektivnom rješavanju pastoralnih problema u Crkvi. O suradnji i pomoći između pojedinih dijeceza i krajeva. Realiziraju li se i u nas principi s toga područja, neće u nas nigdje morati župnikovati župnici od 75 godina. Ima kod nas već dosta krajeva, gdje već dižu alarm: kamo ćemo sa svećenstvom? Eto, kamo ćemo! Na prazne župe u drugim dijecezama. U zamjenu svećenicima starijima, gdje se god oni nalazili. Žalosno bi to bilo svjedočanstvo po naš svećenički idealizam, kad se ne bismo dali maknuti iz svoje dijeceze i sa svoga »boljega« mjesta u drugi kraj, — ne mislija, nego vlastite svoje domovine, — gdje nas duše i Crkva krvavo trebaju. Pogotovu, kad se radi o bogoslovima i mladomisnicima.

A, onda, još je tu jedan momenat od značenja. Ako već negdje moraju i stariji svećenici još ostati u aktivnoj pastvi, ne moraju u njoj ostati na mjestu, koje više nije za njih. Neka im se nađe lakše: pomoćno! Mala župica, supsidijarno (umirovljeničko) mjesto, neka lakša duhovnička ili kancelarijska služba. A oni mladi i zdravi neka idu na teže terene!

Opet se, eto, vraćamo na ono bitno: na svećenički idealizam. Na prednost općega pred posebnim, kolektivnoga i zajedničkoga nad ličnim.

I institucija »dobne granice« pretpostavlja apostolsku nesebič-sluzenja. Moramo svi biti spremni na promjene, na seljenja, na nost, pokretnost, prilagodljivost na službenicima oltara: idealizam »rotacije«. I moramo za to i na to odgajati i spremati buduće svećenike u sjemeništim. A detalji su nuzgredni. Principi su glavno. O njima valja razmišljati. S njima moramo biti na čistu. Onda će se tehnička rješenja lako naći. Moraju se naći!

C.

LIJEPA SVEĆENIČKA DUŠA

(† dr Nikola SERTIĆ)

Ličanin, ali neobično blag, dobar i strpljiv. Rodio se 23. X 1906. u Brinju, gdje je u ono doba bilo osam živih svećenika, a šest ih je školovao zagrebački konanik Vučetić, rodom od iste loze. Majka Nikolina rodila je 11 djece. U kući je vladao pravi kršćanski duh, te se vršila zajednička večernja molitva, a nedjeljom se išlo u 4 km. udaljenu crkvu. Otac ipak nije išao svake nedjelje, ali je često kazao: »Bog je u svakom ćošku, i treba mu se uvijek moliti.«

Lička crven-kapica

U obitelji je zalazio majčin brat svećenik Nikola Borić, tada kapelan u župi sv. Marka, danas zagrebački kanonik i župnik Svete Marije. Otac i majka Borićevi imali su 16 djece, a od njih su nabrojili 67 danas živih potomaka, svi opskrbljeni i na lijepim položajima. I maloga Nikolu uzeo je ujak Borić u Zagreb, pobri-
nuo mu se za stan i hranu, te je polazio gornjogradsku gimnaziju.

Sjemeništarc u Travniku

Slijedeće godine 1920. poslani su sjemeništarc zagrebačke nad-
biskupije u Travnik. Tamo je Nikola položio 1927. godine s odličnim
uspjehom maturu, a bio je uvijek solidan učenik, pobožan sjemeni-
štarac u duhu Petra Barbarića, o kojemu je bila snažna tradicija.
Nikola je rano primljen u Marijinu kongregaciju, vršio časne službe
sa svim Marijanskim duhom kao i svim oblicima pobožnosti prema
Srcu Isusovu, koji su duboko odgajali mlada srca. I učilo se vrlo
ozbiljno, te je Nikola temeljito naučio francuski jezik. Kad bi se
Nikola vratio na praznike kući, potjerao bi stado na pašu, a sva
djeca za njim, neka im pripovijeda. Kad su ga pitali, što im govori,
reče: »Ma ja izmišljam koješa, da ih zabavim i poučim.« Drugi
dio praznika proveo bi kod ujaka, koji je tada bio župnik u Rečici
kraj Karlovca.

Bogoslov i mladomisnik

Tako pripravljen ušao je 1927. u zagrebačku bogosloviju, te
premda tih i povučen, bio je 1930/31. predsjednik Vijenca, a 1931.
dne 5. srpnja služio prvu sv. misu u rodnom Brinju. To je bilo
pravo narodno slavlje za čitavu okolicu. Uz veliko mnoštvo svijeta,
bilo je i mnogo svećenika, a propovijedao je pop Stipe Vučetić,
dok je manuduktora na oltaru bio ujak Borić, koji se je za Nikolu
brinuo od prvog razreda gimnazije do ovog svečanog ručka u
vatrogasnom domu. Sutradan je bila slava u rodnoj kući za mno-
gobrojnu rodbinu i susjede. Nikola je bio sretan i radostan, pun
Boga u srcu.

Kapelan i doktorand

Iza mlade mise trebalo je odmah obradivati njivu Gospodnju.
Bio je najprije kapelan u Donjoj Stubici, zatim u Mariji Bistrici,
onda u Križevcima, a tada je vršio godinu dana službu gimnazij-
skog tajnika na Šalati, bio kateheta na gimnaziji i pripravljaio se za
prof. katehetski ispit. Kao kateheta na školama uživao je velik
ugled, i premda su mnogi đaci bili slobodarskog duha, poštivali su
ga, te upravo u miru i šutnji dočekali ga u razredu. Zatim je na-
pisao dizertaciju o kajkavskim starim molitvenicima kod dr. Kni-
ewalda i spremao se da ga naslijedi kao profesor za liturgiju i
pastoral.

Župnik

No u onim poratnim okolnostima imao je neprilika, te se je mjesto za profesora odlučio za duhovnu pastvu i radio među narodom, i to najprije kao župnik u Rečici, gdje je kao svuda dosada izvršio potpuno svoju svećeničku službu i dužnost. Stoga su mu poglavari 1950. godine povjerili veliku i odgovornu župu u Koprivnici. Nikola je razvio odmah znatnu djelatnost. Sav se je nesebično dao na rad. Nastojao je udovoljiti svim potrebama župe od 15.000 duša s nekoliko filijala, koliko je najviše mogao. Bio je u lijepim odnosima s ocima franjevcima, molio ih za pomoć i prepuštao mnogo toga njihovoj revnosti. Rado je zvao u pomoć i druge svećenike. S vremenom je dobio kapelana. To je bila dakako velika pomoć. A prema njima se držao veoma obzirno, kao stariji brat, tako da redovito nije bilo tužbe, a teže poslove on je često preuzeo sam.

Nekoliko stotina djece iz osnovne škole trebalo je poučiti u vjeronauku, zatim onih u višim razredima i gimnaziji. Uz kapelana radio je i župnik Nikola neumorno. A prema djeci bio je uvijek prijazan, vedar, spreman na šalu, veselio ih priredbama i darovima, a u strpljivosti bio upravo neiscrpljiv.

Odgojitelj svećeničkih zvanja

Napose brinuo se je za ministrante, te imao oko sebe uvijek dvadesetak njih. Sama dobrota, prijaznost i ljubav. No kad je netko izrekao želju da bi htio u sjemenište, tad bi njemu posvećivao osobitu brigu, žrtvovao mnogo sila, vremena i novca. Nekoliko je njih poučavao za školu po više godina, uza sve poslove po nekoliko sati na dan, onom svojom ličkom energijom i ustrajnošću. Upravo nevjerovatno. Tako je jednog starijeg mladića 4 godine poučavao da svrši osmoljetku. U sjemenište ipak nije mogao doći, ali je župniku zahvalan i danas što ima lijep društveni položaj, te to zna i javno priznati. I neki drugi godine je proboravio uza-nj na praznicima, a župnik i nećak mu Ivica Kecerin jednih su praznika po 6—8 sati na dan s njim prevodili Cezara i Ovidija da položi popraviti ispit. U toj požrtvovnosti i ustrajnosti bilo je pravoga heroizma. A mlade je bogoslove primao uvijek s iskrenom radošću, pomagao im, ponosio se i hvalio njima te govorio: »To je naša nada i naša budućnost.« Pobožnost dr. Sertića bila je očita, više srdačna i voljna, nego duboko razumska. Nije imao vremena za knjige i produbljanje.

Osobito je štovao Srce Isusovo, neobično se brinuo za pobožnost prvih petaka pred oltarom Srca Isusova, rado zvao kojeg vanjskog svećenika u pomoć za propovijed te ispovjedanje, a sam je sate sjedio u ispovjedaonici uoči i na prvi petak.

I Majku Božju častio je neobično revno. Uveo pobožnost 5 prvih subota. Za oltar Majke Božje lurdske veoma se brinuo, za blagdan 11. II pripravljaio je uvijek svečanom devetnicom, te ga slavio s okolnim svećenicima i pukom. A divnu povijesnu baroknu crkvu u Močilama usred šume obnovio izvana i iznutra, vodio procesije, te u onoj Božjoj ljepoti dizao svoje srce i svoga puka prema visinama. Uveo je za Veliku Gospu kongres za djecu iz okolnih krajeva, a znalo ih je doći i po 5—6 stotina.

Briga za crkve

A što je učinio za crkvu u Glogovcu, Jagnjedovcu, Mučnoj Reci, Herešinu, na Grandulama! Nevjerojatno. A istom za matičnu crkvu sv. Nikole! Davno nije bila popravljana. On je postavio novi lim na toranj, popravio krov, obnovio je iznutra i izvana. Nikola nije bio ekonom s bilježnicom i računima. Trošio je što je imao, i na dug, a redovno je imao. Puk nije bio navikao pomagati crkvu, a Nikola je dizao i popravljao i poticao druge, pa kad su ljudi vidjeli uspjeh, dobili su povjerenje i davali milijune, a on je trošio, davao, dijelio — samo za sebe najmanje. Znao je biti jednostavno i siromaški odjeven, ali je pazio i na svećeničko dostojanstvo.

Sav život dr. Sertića bio je dostojan Božjeg svećenika, no konac je bio veličanstven.

Na hodočašću

Nikola je bio visok, snažan Ličanin, vrlo skladan muževna oblika, od djetinjstva zdrav. No nije se štedio, pa je navukao upalu sinusa u ličnoj i čeonj šupljini, te upalu grla. Zato se rado liječio na moru. Radio je često danju i noću. No od prošle jeseni je gubio zdravu boju, ostario i klonuo. Na povratku iz Luráda reče: »Pohodio sam Rim, doživio Lurd, sad još Sv. Zemlju, pa onda mogu i umrijeti.« I odlučio se. Dan prije putovanja na hodočašće po kiši biciklom pokisao vratio se iz Močila. Liječnik mu je savjetovao neka ne ide. No na sebe nije nikad mnogo pazio. Prijatelji su se u Zagrebu začudili kako slabo izgleda. I sam je uzoriti Kardinal opazio, kako se postarao. Nikola je pošao tragovima Isusovim u sv. Zemlju. Na parobrodu teško je podnosio morskbu bolest, vrlo teško. Napor na putu bio je velik, jer je program bio obilan. Nikola je patio, no držao se junački. Kad župljani Koprivnice ne bi vjerovali kako ih je volio, doznali bi to iz dnevnika, što ga je pisao i vodio na putovanje. Iza pretposljednje svoje mise u životu piše ovo: »U jutru sam imao veliku sreću. Služio sam u 7 sati svetu misu na oltaru bl. Nikole Tavelića. Bila je to zavjetna misa za grad Koprivnicu. Molio sam za sve naše potrebe. Za naše obitelji, za našu mladež, za naše bolesnike, za obraćenike, za one koji vjeruju i ne vjeruju... Gecemanski vrt... Oče, ako je moguće, neka me mimoide ovaj kalež.« Da li je dr. Sertić slutio teško svoje stanje?

Dne 29. IV prelazili su hodočasnici iz jordanskog dijela Palestine u izraelski. Dr. Sertić nije mogao više autobusom, nego je naslonjen na prijatelja preč. Šimeckoga u privatnom autu prevezen preko granice. Iza 20 metara pozli mu tako, da su ga morali položiti na travu na cesti. Izdahnut će. Uzoriti Kardinal uz njega, te pođe u autobus, po sv. ulje, no dr. Iyan Golub imao ga je uza se, te mu on podijeli sv. pomast. Arapski šofer masirao mu srce, dođe k sebi, te će ga prevesti u bolnicu. No »šabat« je — subotnji mir, nema sanitetskih kola. Ipak ih nađu — g. Šimecki i dr. Basin prevezu ga u državnu bolnicu. Ustanove potpunu iscrpljenost, ali da nema neposredne pogibelji. Stoga hodočasnici odu prema programu u Hajfu. Tamo ih stigne u 17 sati vijest, da je dr. Sertić prije par sati preminuo. Što će s tijelom? Uz. Kardinal se posavjetovao s drugima, te vodeći računa o želji mnogobrojne rodbine a i koprivničkih župljana, odlučuje, da se tijelo preveze kući.

Trijumf i priznanje

Autopsija ili seciranje pokazalo je da je pokojnik imao gnojnu upalu pluća i porebrice. Tijelo je balzamirano, stavljeno u drveni kovčeg, zatim metalni i opet drveni. O svemu je vodio brigu jugoslavenski konzulat. Lijes s tijelom stavljen je 11. V u Haifi na slovenski brod »Sloboda«. Stigao je 16. V u Kopar, gdje ga je preuzeo nećak pokojnika svećenik Ivica Kecerin.

Lijes s tijelom postavljen je usred župne crkve u Kopriivnici — i odsad je to bila slava i priznanje pokojniku. Neprestano je bilo mnoštvo svijeta, koje je molilo i plakalo, uzdizalo njegovu dobrotu, revnost i požrtvovanost.

Pogrebna svečanost počela je u 16 sati 18. V 1967. Pogreb je vodio uzoriti Kardinal. Iza govora i rekvijema u crkvi zaputila se povorka prema 3 km udaljenom groblju. Od crkve do groba nizala se povorka i špalir sa strane po 4—5 ljudi u redu. Skupilo se 114 svećenika, valjda kao ni jednomu hrvatskom svećeniku dosad, i 14 bogoslova, a u povorci i špaliru sa strane, misle, da je moglo biti i 10 do 12 tisuća ljudi. Svijet je molio i plakao.

U crkvi se oprostio od pokojnika dotadašnji kapelan g. Đuro Golubić, zatim uz Kardinal, crkveni otac Danko Zgorelec, pa onda dječak i djevojčica. Nad grobom isto tako dirljivo i tronuto govorio je g. Antun Havaić, župnik iz Sv. Đurđa Ludbreškoga i pravoslavni paroh iz Lepavine o. Simeon Sakulj, koji je nazivao pokojnika mužem neobične vjere i dobrote.

To su bile vrlo djelotvorne misije za Kopriivnicu i okolicu, pa se vidi kako je upravo pogodeno što je tijelo prevezeno kući, gdje je toliko potaklo, i još potiče na dobro. A trošak su podmirili župljani, a hodočasnici još na brodu skupili 400.000, a ostalo je spremna platiti rodbina.

Povorka se razišla, ali misao i srce ostalo je uz pokojnika. Kad je nećak svećenik Ivica Kecerin sutradan pošao ujaku na grob, našao je tamo djecu, koja su sama od sebe donijela na grob cvijeća i molila. Osjećali su tko ih je volio i dizao u plemenite visine. Osobito oni, koje je odgajao za duhovna i svećenička zvanja, u kojem se je i sam osjećao sretan, te jednoć svijesno izjavio: »Sretan sam i zadovoljan, i nikad nisam požalio što sam postao svećenik.«

O. Josip Badalić

—0—

Najavljeni DODATAK svakodnevnom Misalu za pojedine redovničke zajednice nije štampan iz financijskih razloga.

Na štampanje tog dodatka ne možemo se odlučiti prije nego pokrijemo troškove štampanja općeg Misala.

Ako je netko unaprijed uplatio za dodatak, s njim će izdavač posebno urediti račune.